Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten

OPEN BRIEF AAN DE VLAAMSE REGERING

De Vlaamse regering heeft in het kader van haar besparingsoperatie de subsidie van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten volledig geschrapt. De bevoegde minister is de minister-president, in zijn hoedanigheid van minister van Wetenschap en Innovatie.

In termen van besparing is de beëindiging van deze subsidiëring (ca. 750 000€) eerder symbolisch, maar deze beslissing confronteert de KVAB met een existentiële crisis. De drooglegging van deze multidisciplinaire en onafhankelijke denktank betekent een verarming van het Vlaamse kennislandschap. Deze schade zal misschien niet direct in cijfers te vatten zijn, maar zal des te meer voelbaar zijn op langere termijn.

De KVAB hoort tot de oudste Academies van Europa en vindt haar oorsprong in de Keizerlijke Academie opgericht door Maria Theresia in 1772. Ten tijde van de Verlichting werden overal in Europa, en later in de Verenigde Staten en wereldwijd, Academies opgericht met als doel de meest eminente wetenschappers en kunstenaars van een land te verenigen in een invloedrijk interdisciplinair forum.

Onder alle historische en politieke constellaties heeft de Academie zich flexibel en adequaat kunnen handhaven en heeft ze steeds kunnen rekenen op erkenning en waardering. Als een wapenfeit in de Vlaamse ontvoogdingstrijd werd in 1938 onder impuls van voorvechters als Frans van Cauwelaert de Vlaamse Academie opgericht als een zelfstandige organisatie om zo de stem van Vlaanderen binnen België te versterken.

Sinds 1996 valt de Vlaamse Academie onder de bevoegdheid van de Vlaamse regering. Het is moeilijk te begrijpen dat uitgerekend de Vlaamse regering deze instelling nu dreigt te laten vallen als een baksteen.

De KVAB vervult een evidente en unieke rol in het Vlaamse kennis- en cultuurlandschap, ze is geen verlengstuk van de universiteiten, maar bevordert wetenschappen én kunsten. De ruim driehonderd leden zijn allen vooraanstaande Vlaamse wetenschappers, denkers, kunstenaars en bedrijfsleiders, die zich belangeloos inzetten ten dienste van de samenleving. De Academie voedt het publieke debat met expertise, organiseert lezingencycli, reikt prestigieuze prijzen uit, publiceert wetenschappelijk onderbouwde rapporten over maatschappelijk relevante onderwerpen en ondersteunt jong talent via de Jonge Academie, die ze heeft opgericht in 2013.

Alle landen in Europa – van Finland tot Portugal en van Schotland tot Oekraïne – ondersteunen hun academies en beschouwen ze als bakens van excellentie. Niet in het minst in onze buurlanden - in Nederland, Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië - worden de Academies voor wetenschappen en kunsten met trots ondersteund door de overheid. Door de afbouw van de KVAB zal Vlaanderen een negatieve uitzondering vormen en daardoor ook de toegang verliezen tot de dynamische Europese en internationale academienetwerken, die actief bijdragen aan wetenschapsdiplomatie.

Hertogsstraat 1
1000 Brussel
www.kvab.be
info@kvab.be

Door deze besparing wordt ook een schrijnende asymmetrie gecreëerd in België. De Franstalige zusteracademie, de "Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique", kan wel blijven rekenen op subsidiëring van de Franse Gemeenschapsregering. Dit is niet enkel een financiële ongelijkheid, maar een kaakslag voor het Nederlandstalig kennisecosysteem.

Vlaanderen is op het gebied van wetenschappelijk onderzoek een performante regio in een federaal België en in een snel evoluerend Europa. De KVAB wil actief bijdragen aan de verdere uitbouw van een veerkrachtig Vlaanderen. In een geopolitiek turbulente wereld, waarbij verworven waarden als academische vrijheid en onafhankelijkheid sterk onder druk komen te staan, kan de KVAB samen met haar zusteracademies in binnen- en buitenland een belangrijke rol spelen als intellectueel en cultureel kompas.

De KVAB kijkt ook kritisch naar zichzelf. Ze staat bepaald niet stil, maar is intensief bezig met een vernieuwingsproces en een versterkte samenwerking met de Jonge Academie. Zij wil graag over haar strategisch meerjarenplan interageren met de Vlaamse overheid en hoopt nog steeds een constructief overleg aan te kunnen gaan met de Minister-President.

Ondergetekenden roepen de Vlaamse regering met klem op om het voorgenomen besluit te heroverwegen en de decretaal verankerde financiering van de KVAB te behouden.